

แผนปฏิบัติการ จัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด”
ประจำปี พ.ศ. 2565

กระทรวงมหาดไทย

Ministry of Interior

“กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และยังไม่กำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหaxyขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง”

ที่มา : แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ตามแนวทางพระราชรัฐ ประจำปี พ.ศ.2561

สารบัญ

เรื่อง

บทที่ 1 บทนำ	1
• ความเป็นมา	1
• เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564)	2
• บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)	5
บทที่ 2 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2564	11
• สารสำคัญของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2564	11
• สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2564	15
บทที่ 3 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. 2565	17
• พันธกิจ	18
• กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย	19
• เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2565	21
• ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2565	22
• คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์	23
• มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้ประสบความสำเร็จ	30
มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	31
มาตรการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)	35
มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)	37
มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการจัดการ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)	39
มาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	41
มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตาม Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573	43
มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)	45
มาตรการจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ	47
มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ	50
มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยชุมชนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง	65
ภาคผนวก	67

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการลดการเกิดขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ 3 Rs หรือ 3ช การกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) จะเป็นกรอบแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศนำไปจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของจังหวัดในภาพรวม และร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ดังกล่าว มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ภายในปี 2564
2. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างของปี 2558 ภายในปี 2562
3. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่เกิดขึ้น ภายในปี 2564
4. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้น ภายในปี 2563
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง ร้อยละ 100 ของปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้น ภายในปี 2563
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ภายในปี 2564

ตารางเป้าหมายรายปีของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)

เป้าหมาย	ปี พ.ศ. /ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า	50	55	60	65	70	75
2. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	75	85	95	100	100	100
3. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า	5	10	15	20	25	30
4. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	80	85	90	95	100	100
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง	60	70	80	90	100	100
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง	5	10	20	30	40	50

หมายเหตุ :

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การผลิตเชื้อเพลิง (RDF) การเผาพร้อมระบบควบคุมมลพิษ เป็นต้น
2. ขยะมูลฝอยตกค้าง หมายถึง ขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปทิ้งในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ไม่รวมขยะมูลฝอยที่ทิ้งหรือค้างตามพื้นที่วางทิ้งไว้ตั้งแต่อดีตจนถึงปี 2558
3. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ขยะมูลฝอยตกค้างถูกนำไปฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือแปรรูปเป็นเชื้อเพลิง/พลังงานไฟฟ้า นำส่งเป็นวัตถุดิบให้กับโรงงานปูนซีเมนต์ หรือส่งไปเตาเผา รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 – 2570)

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	69	70	72	74	76	78	80
2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
2.1 พลาสติก	28	50	60	70	80	90	100
2.2 แก้ว	75	76	78	80	82	84	86
2.3 กระดาษ	68	69	70	71	72	73	74
2.4 อะลูมิเนียม	75	76	77	78	79	80	81
3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	38	36	35	34	32	30	28
4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	22	25	30	35	40	45	50
5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	90.85	100	100	100	100	100	100
6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	45	50	60	70	80	90	100

หมายเหตุ : 1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการและข้อกำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 หรือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน การกำจัดแบบผสมผสานหรือวิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทย หรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ

2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติก แก้ว กระดาษ อะลูมิเนียม โดยที่ขยะพลาสติก คือ พลาสติกเป้าหมายภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570)

3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารที่มีการลดการเกิดหรือนำกลับไปใช้ประโยชน์

4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่นำไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 105 และ 106 ร่วมกับของเสียอันตรายที่ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 101

5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการกำจัดตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 หมวด 4 การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีวิธีการ ได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน และวิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี และมีการดำเนินการขนส่งออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทย ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)

ปัจจุบันแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ได้สิ้นสุดลงแล้ว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570) ขึ้น ซึ่งได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทยไว้ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยดำเนินการ 3 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 การจัดการขยะที่ต้นทาง

ขยะอาหาร (Food Waste)

1) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้จำหน่ายอาหาร อาทิ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และตลาด ภาคผู้ประกอบการอาหารหรือโรงแรม อาทิ ภัตตาคาร และร้านอาหาร โดยพัฒนาและประยุกต์เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อยกระดับการควบคุมและป้องกันขยะอาหารจากแหล่งกำเนิด และลดการเกิดอาหารส่วนเกิน โดยส่งเสริมการนำอาหารส่วนเกิน ไปแบ่งปันให้กับผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย

2) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้บริโภค โดยเพิ่มความรู้ให้กับผู้บริโภค ในการลดการเกิดขยะอาหาร และการจัดระบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบกำจัดขยะปลายทาง ในการคัดแยกและนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

3) จัดทำองค์ความรู้และระบบข้อมูลขยะอาหาร

มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste)

1) จัดทำแนวทางการปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิด ทั้งจาก บ้านเรือนและชุมชน ให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานแก่ผู้ปฏิบัติงานในทุกแหล่งกำเนิด และประชาชน ให้มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน

2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ อาทิ ผู้ก่อเกิดมูลฝอย โรงพยาบาล คลินิก สถาบันการศึกษา ผู้ป่วย สถานพยาบาลสัตว์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

3) ส่งเสริมการใช้หลักการ 3Rs ด้วยวิธีการใช้ซ้ำ (Reuse) หรือรีไซเคิล (Recycle) โดยทำให้ปราศจากเชื้อโรค ก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ หรือมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

1) ส่งเสริมให้สถานประกอบการลดปริมาณการใช้สารอันตรายหรือใช้สารอื่นทดแทน ในกระบวนการผลิต และมีการคัดแยกของเสียไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด เพื่อลดปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่ต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายให้เหลือน้อยที่สุด

2) ศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดและสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถใช้ในการวางแผน และกำหนดระบบการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสะท้อนถึงลักษณะด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ตนเอง

3) พัฒนาระบบหรือรูปแบบที่ส่งเสริมให้บ้านเรือน กิจการบางประเภท และแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ต่าง ๆ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง ตามประเภทที่สอดคล้องกับรูปแบบหรือเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย โดยใช้กลไกหรือแรงจูงใจ ที่เกี่ยวข้องกับการคืนประโยชน์กลับให้กับบ้านเรือน กิจการบางประเภท หรือแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ที่มีการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง จัดให้มีระบบหรือวิธีการที่เอื้อต่อการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างต้นแบบพื้นที่หรือจังหวัดที่มีการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทาง

มาตรการที่ 2 การเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะ

1) เพิ่มศักยภาพการกำจัดขยะให้มีประสิทธิภาพ

1.1) ขยะมูลฝอย

1) ขับเคลื่อนให้มีจำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง เพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้และให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ และส่งเสริมให้เอกชนร่วมทุน โดยเฉพาะกลุ่มพื้นที่ขนาดกลางที่มีศักยภาพการนำขยะไปใช้ประโยชน์และใช้เป็นพลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตควบคุมมลพิษ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และพื้นที่ใกล้โรงปูนซีเมนต์หรือนิคมอุตสาหกรรม

2) กำหนดรูปแบบ/มาตรฐานการจัดการขยะโดยมุ่งเน้นเทคโนโลยีการจัดการแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับการจัดการต้นทาง บริบทของพื้นที่และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย การผลิตพลังงานที่ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินงาน หรือรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างง่ายที่สามารถลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับลักษณะขององค์ประกอบขยะ หรือบริบทด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) ของเสียอันตรายชุมชน

1) จัดทำรูปแบบ หลักเกณฑ์ มาตรฐานการจัดการของเสียอันตรายชุมชนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการของเสียอันตรายชุมชนในภาพรวมของจังหวัด ตั้งแต่การเก็บรวบรวม การเก็บกัก และการส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยนำรูปแบบหรือแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการ ของเสียอันตรายชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ตนเอง

2) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามารับรีไซเคิล หรือกำจัดของเสียอันตรายชุมชนให้มากขึ้นครอบคลุมทุกภูมิภาค โดยสนับสนุนการลงทุนในการจัดการของเสียอันตรายชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสนับสนุนการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ Circular economy

1.3) มูลฝอยติดเชื้อ

1) พัฒนาและปรับปรุงระบบควบคุมกำกับติดตามการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อโดยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Tracking) ที่มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการใช้งาน

2) เพิ่มศักยภาพระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค และส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนในการสร้างระบบจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อรองรับปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นจากชุมชน

3) ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กำกับดูแลให้มีการเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.4) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

1) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อให้สามารถจัดการกากอุตสาหกรรม ของเสียอันตรายชุมชน และซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านชนิดและปริมาณ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มีการนำกากอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายไปจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากต้นทุนค่าขนส่งในการจัดการกากอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายของผู้ประกอบการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมลดลง

2) กำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับสถานที่ที่มีการดำเนินการจัดการขยะหรือกากของเสียที่เป็นอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ร้านรับซื้อของเก่า และโรงงานรีไซเคิลทุกประเภท โรงงานหรือสถานประกอบกิจการ ถอดแยกซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สถานที่รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม

3) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการที่เหมาะสมในการกำกับดูแลการจัดการกากของเสียที่เกิดจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน ภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562

4) กำหนดแนวทางการจัดการขยะที่ยังไม่มีระบบการจัดการ หรือขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่บางประเภทที่คาดว่าจะปัญหาในอนาคต ได้แก่ ขยะจากการก่อสร้างและการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง ซากรถยนต์ และซากแบตเตอรี่ ซากรถยนต์ไฟฟ้า ซากโซลาร์เซลล์จากชุมชน ของเสียจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน และของเสียจากการเลิกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท

มาตรการที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ

1) พัฒนากฎหมายให้ครอบคลุมการจัดการที่ต้นทางตาม Product Life Cycle ตั้งแต่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต การบริโภค และการจัดการภายหลังจากการบริโภค โดยการพัฒนากฎหมายเดิม เช่น การเพิ่มเติมหมวด/มาตรา ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 หรือพัฒนากฎหมายใหม่ ตามหลักการ EPR หรือเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ผลักดันการออกกฎหมายการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลบังคับใช้

3) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชน เพื่อกำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความชัดเจน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้ตามกฎหมาย และดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด

4) ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดการของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และกากของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็ก ตั้งแต่การคัดแยกที่ต้นทางจนถึงการกำจัดและบังคับใช้อย่างเข้มงวด

5) พัฒนา ปรับปรุงและเชื่อมโยงฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และข้อมูลที่ใช้สำหรับการวางแผน การกำกับดูแลและการแก้ไขปัญหาให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) จัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนักให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย น่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

7) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการขยะ อาทิ นวัตกรรมสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เทคโนโลยีรีไซเคิลและอัพไซเคิล นวัตกรรมการนำขยะไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน นวัตกรรมจัดการขยะอาหาร นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับกลุ่มพื้นที่ขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งพื้นที่เกาะ เทคโนโลยีการจัดการซากโซล่าเซลล์จากชุมชน การสร้างเครือข่าย/ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรมจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับชุมชน (Innovation center)

จังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดนโยบายหลัก การกำกับ ติดตาม เร่งรัด การดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) จัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด

2) เร่งรัดการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในจังหวัดให้หมดไป โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง

3) สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด [ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย

4) สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5) สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการลด คัดแยก ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ต้นทางให้กับประชาชน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการลด คัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

6) ติดตามและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน

7) สนับสนุนการจัดหาพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8) สนับสนุนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

9) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานปฏิบัติการในระดับพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ร่วมกับจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของจังหวัด

2) ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในพื้นที่ให้หมดไป โดยดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง

3) ดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ และจัดระบบการเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนแบบแยกประเภท เพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

4) รวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด [ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน ส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่

5) เตรียมการในการหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการจัดการขยะมูลฝอย

6) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เช่น การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขน และกำจัดขยะมูลฝอยให้เหมาะสม เป็นต้น รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

7) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในระดับท้องถิ่น

8) ติดตามและบังคับใช้กฎหมายกับเอกชนผู้รับจ้างในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้เอกชนดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่บริการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

9) ดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

10) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้นำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570) มาดำเนินการ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2565 ขึ้น เพื่อให้จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหมู่บ้านทั่วประเทศ นำไปขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยให้บรรลุผล

บทที่ 2

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2564

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2564

พันธกิจ

1. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
2. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ชื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยก ตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่
3. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

3. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2564

เป้าหมาย	ปี พ.ศ. /ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ¹ ไม่น้อยกว่า	50	55	60	65	70	75
2. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ²	75	85	95	100	100	100
3. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า	5	10	15	20	25	30
4. มวลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	80	85	90	95	100	100
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง	60	70	80	90	100	100
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง	5	10	20	30	40	50

หมายเหตุ :

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การผลิตเชื้อเพลิง (RDF) การเผาพร้อมระบบควบคุมมลพิษ
2. ขยะมูลฝอยตกค้าง หมายถึง ขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปทิ้งในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ไม่รวมขยะมูลฝอยที่ทิ้งหรือตกค้างตามพื้นที่วางทั่วไปตั้งแต่อดีตจนถึงปี 2558
3. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ขยะมูลฝอยตกค้างถูกนำไปฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือแปรรูปเป็นเชื้อเพลิง/พลังงานไฟฟ้า นำส่งเป็นวัตถุดิบให้โรงงานปูนซีเมนต์ หรือส่งไปเตาเผา รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2564

1. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
2. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
3. ขยะอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
4. ขยะติดเชื้อในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
5. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

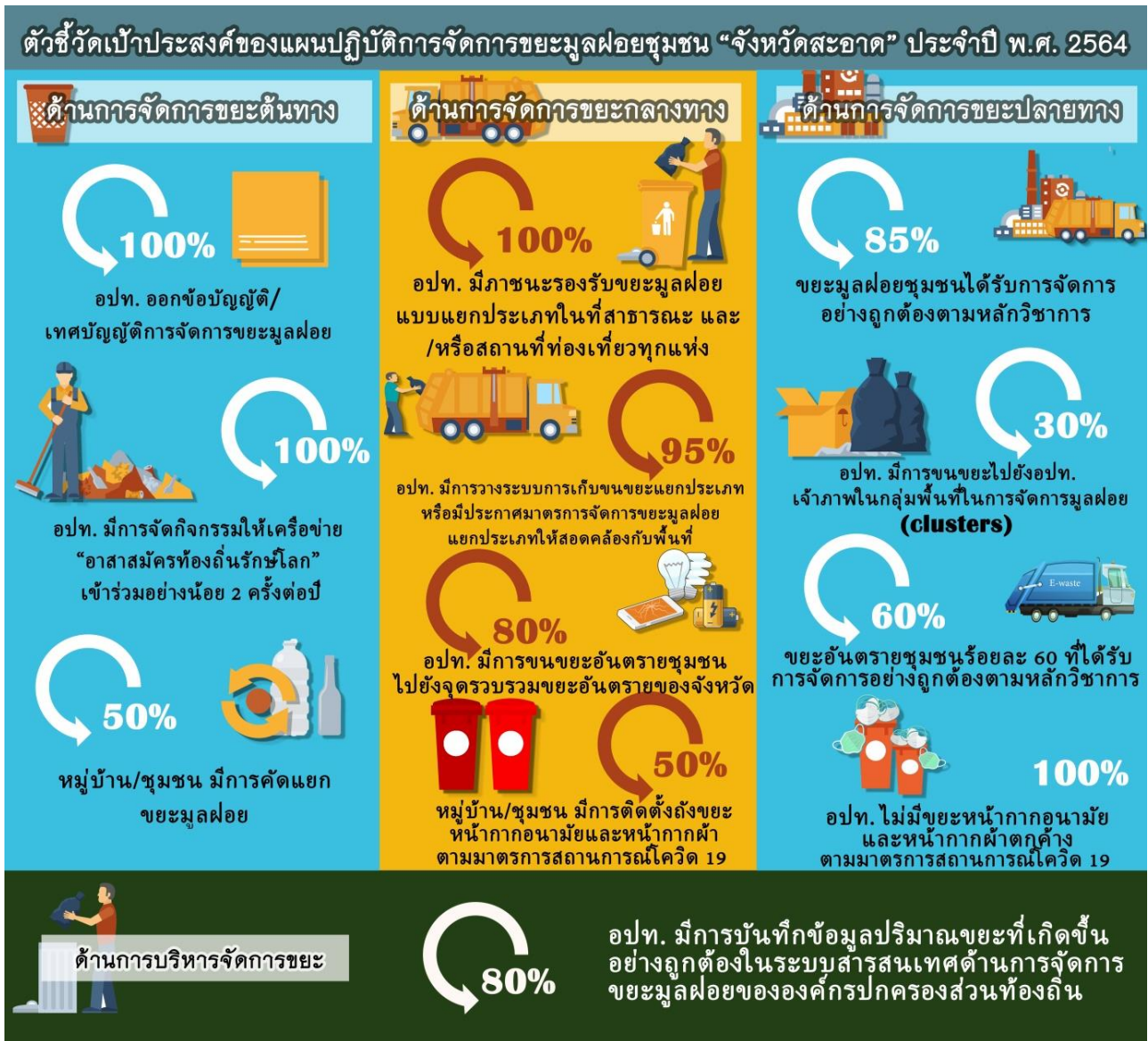
ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2564

1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง
 - 1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย
 - 1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เข้าร่วมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี
 - 1.3 หมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ 50 มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง
 - 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง
 - 2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 95 มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่
 - 2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด
 - 2.4 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 50 มีการติดตั้งถังขยะสำหรับทิ้งหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการ การจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง
 - 3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 85
 - 3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ 30 มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)
 - 3.3 ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ 60 ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ไม่มีขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตกค้าง ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

4. ด้านการบริหารจัดการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง

สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด"
ประจำปี พ.ศ. 2564

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินการ (ร้อยละ)
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง		
1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	100	89.98
2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการจัดกิจกรรม ให้เครือข่าย“อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เข้าร่วมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี	100	74.87
3) หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 50 มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน ที่ต้นทาง	50	69.49
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง		
1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับ ขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ ท่องเที่ยวทุกแห่ง	100	91.55
2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 95 มีการวางระบบ การเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือมีประกาศมาตรการ การจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	95	93.40
3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการขนขยะอันตราย ชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำส่ง ไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด	80	78.00
4) หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 50 มีการติดตั้งถังขยะสำหรับทิ้ง หน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการการจัดการขยะ ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	50	55.54

3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง		
1) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 85	85	<u>84.81</u>
2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ 30 มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย(Clusters)	30	61.34
3) ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ 60 ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	60	78.33
4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 100 ไม่มีขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตกค้างตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	100	80.18
4. ด้านการบริหารจัดการ		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง	100	100.00

บทที่ 3

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. 2565

จากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประกอบด้วยสาเหตุหลายประการ จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง แม้ว่าที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหaxyขยะมูลฝอยชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ต้นทางได้มีการส่งเสริมมาตรการ 3 Rs รวมถึงการดำเนินการคัดแยกขยะ ซึ่งประสบความสำเร็จในการคัดแยกขยะอินทรีย์ มีการจัดตั้งถังขยะเปียก ครัวทุกครัวเรือน และมีการคัดแยกขยะอันตรายชุมชน โดยการจัดตั้งถังขยะอันตรายชุมชนครบหมู่บ้าน/ชุมชน กลางทาง มุ่งเน้นการจัดการระบบการเก็บขนขยะให้มีประสิทธิภาพ และปลายทาง มุ่งเน้นในการกำจัดขยะ ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล รวมถึงส่งเสริมการจัดกลุ่ม Clusters แต่เนื่องจากปัจจุบันได้เกิดสถานการณ์ การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้เกิดขยะติดเชื้อจากชุมชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหน้ากากผ้า และหน้ากากอนามัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามมาตรฐาน เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมทั้งความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและ ประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน และเป็นไปตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570) กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำ แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2565 ขึ้น โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้ จะมุ่งเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน การจัดการขยะอันตรายชุมชน การผลักดันการดำเนินการรวมกลุ่ม พื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการขยะติดเชื้อในชุมชนในช่วงสถานการณ์การระบาดของของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พันธกิจ

1. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตาม นโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
2. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ชื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยก ตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่
3. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไป กำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
6. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
7. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
8. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

1. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจาก (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)
2. วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ แนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างมาตรการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชน (Area - Base Problems)
3. กำหนดกรอบการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง
 - ต้นทาง → ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
 - กลางทาง → เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ปลายทาง → ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. การนำหลัก 3 Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และหลักประชารัฐ ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา
5. การนำกรอบนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 – 2570)

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	69	70	72	74	76	78	80
2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
2.1 พลาสติก	28	50	60	70	80	90	100
2.2 แก้ว	75	76	78	80	82	84	86
2.3 กระดาษ	68	69	70	71	72	73	74
2.4 อะลูมิเนียม	75	76	77	78	79	80	81
3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	38	36	35	34	32	30	28
4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	22	25	30	35	40	45	50
5. มุลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	90.85	100	100	100	100	100	100
6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	45	50	60	70	80	90	100

หมายเหตุ : 1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการและข้อกำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 หรือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน การกำจัดแบบผสมผสาน หรือ วิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ

2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติก แก้ว กระดาษ อะลูมิเนียม โดยที่ขยะพลาสติก คือ พลาสติกเป้าหมายภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570)

3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารที่มีการลดการเกิดหรือนำกลับไปใช้ประโยชน์

4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่นำไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 105 และ 106 รวมกับของเสียอันตรายที่ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 101

5. มุลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการกำจัดตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 หมวด 4 การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีวิธีการ ได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน และวิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี และได้แจ้งการขนส่งออกไปยังบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2565

1. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
2. ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
3. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
4. ขยะอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
5. ขยะติดเชื้อในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
6. ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
7. อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูล/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”

ประจำปี พ.ศ. 2565

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง	
1.1 อปท. ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการมูลฝอย	100
1.2 อปท. มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” อย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี	100
1.3 หมู่บ้าน/ชุมชน มีการคัดแยกขยะมูลฝอย	80
1.4 คริวเรือนมีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน	100
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง	
2.1 อปท. มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือ สถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	100
2.2 อปท. มีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	100
2.3 อปท. มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด	90
2.4 หมู่บ้าน/ชุมชน มีการติดตั้งถังขยะ หรือมีจุดรวบรวมขยะติดเชื้อชุมชน ตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	80
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง	
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	85
3.2 อปท. ในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการวางแผนการจัดการขยะร่วมกัน	100
3.3 ขยะอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	80
3.4 อปท. ไม่มีขยะติดเชื้อชุมชนตกค้างตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	100
4. ด้านการบริหารจัดการ	
4.1 อปท. มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง ในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ อปท.	100
4.2 อปท. มีการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ไปยังจังหวัด	65

คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอยให้ครบทุกแห่ง โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เข้าร่วมอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” ได้ร่วมกันทำกิจกรรมด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง อย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี ตัวอย่างของกิจกรรม เช่น กิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย กิจกรรมการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดหน่วยเฝ้าระวังเคลื่อนที่เร็วสำหรับแจ้งเหตุที่เกี่ยวกับขยะ กิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน การปลูกต้นไม้ เป็นต้น

นิยาม

อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก หมายถึง บุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละและอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง แล้วสมัครลงทะเบียนเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก”

1.3 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 80 มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง

หมายถึง หมู่บ้าน/ชุมชน มีการคัดแยกขยะมูลฝอยทั้ง 4 ประเภท ได้แก่

- 1) ขยะอินทรีย์ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น
- 2) ขยะทั่วไป เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป โฟมเปื้อนอาหาร พอลียเอทีนอาหาร เป็นต้น
- 3) ขยะรีไซเคิล เช่น แก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่ม กล่องเครื่องดื่มยูเอชที เศษโลหะ ยางรถยนต์ เป็นต้น
- 4) ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่เคลื่อนที่

กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

โดยจัดตั้งถังขยะแบบแยกประเภท หรือแยกถุง หรือมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย เช่น การทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน หรือกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง} \times 100}{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \frac{\text{ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง}}{\text{ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยก}}$$

1.4 คริวเรือน ร้อยละ 100 มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน

ผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2563 ตัวชี้วัดที่ 1.2 คริวเรือน ร้อยละ 100 มีการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ซึ่งผลการดำเนินการครบถ้วน ร้อยละ 100 แล้วนั้น ตัวชี้วัดของตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2565 จึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตามผลการดำเนินการและต่อยอดการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ โดยให้คริวเรือนทุกหลังคาเรือนในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดทำถังขยะเปียก จำนวน 1 จุด ในเขตพื้นที่ของตนเอง หรือจัดทำถังขยะเปียกรวม สำหรับคริวเรือนที่ยังไม่มีการติดตั้งถังขยะเปียก (เช่น ประชาชนที่อาศัยในหอพัก หรือคอนโดมิเนียม ฯ) ให้มีการจัดเก็บขยะเปียกที่คริวเรือนคัดแยกไว้ แล้วนำไปรวบรวมที่ถังขยะเปียก/ขยะอินทรีย์ ที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเตรียมไว้ เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{คริวเรือนที่มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน} \times 100}{\text{คริวเรือนทั้งหมด}} = \text{ร้อยละของคริวเรือนที่มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน}$$

2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภท 2 ประเภท ได้แก่ ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน และภาชนะรองรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิลเป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

นิยาม

ในที่สาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ ทางเดินเท้า สนามเด็กเล่น ที่จอดรถสาธารณะ ป้ายรถเมล์ เป็นต้น

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือมีประกาศมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขนขยะ มีการวางแผนการเก็บขนขยะมูลฝอยที่สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ รวมถึงเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอย แล้วแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนขยะมูลฝอยดังกล่าวให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร (ตามข้อ 9 ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560)

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางระบบเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภท} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางระบบเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่}$$

2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 90 มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในหมู่บ้านหรือชุมชน และมีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนขยะอันตรายชุมชนส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดโดยตรง

นิยาม

ขยะอันตรายชุมชน หมายถึง ขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบเป็นสารที่มีอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่เคลื่อนที่ กระจังสเปร์ยบรรจุสี หรือสารเคมี เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด}$$

2.4 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 80 มีการติดตั้งถังขยะหรือมีจุดรวบรวมขยะติดเชื้อตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

หมายถึง หมู่บ้าน/ชุมชนจะต้องมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะติดเชื้อหรือมีจุดรวบรวมขยะติดเชื้อตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เนื่องจากการระบาดของโรคดังกล่าว ก่อให้เกิดมูลฝอยติดเชื้อจำนวนมาก ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน โดยต้องจัดให้มีถังขยะติดเชื้อไว้ในที่สาธารณะหรือจุดรวบรวม เพื่อเป็นจุดทิ้งขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าโดยเฉพาะ ตามหนังสือสั่งการ มท 0820.2/ว 4290 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2564 และมีการรายงานผลการดำเนินการในระบบรายงานตามหนังสือสั่งการที่ มท 0820.2/ว 2991 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2564

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการติดตั้งถังขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)} \times 100}{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละ"ของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีถังขยะหรือจุดรวบรวมขยะติดเชื้อ" ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)}$$

3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100

นิยาม

1) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2565 หมายถึง ขยะมูลฝอย ซึ่งคำนวณจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอยคูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ. 2564

อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (ตัน/คน/วัน)					
จังหวัด	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล	เมืองพัทยา
จังหวัดทั่วไป	0.00189	0.00115	0.00102	00.00102	
ชลบุรี	0.00189	0.00115	0.00102	00.00102	0.00390
ระยอง	0.00202	0.00175	0.00344	0.00569	
ภูเก็ต	0.00196	0.00838	0.00775	0.00204	
สมุทรสาคร	0.00241	0.00081	0.00871	0.00284	
ปทุมธานี	0.00185	0.00247	0.00371	0.00314	
สมุทรปราการ	0.0023	0.00370	0.00375	0.00312	
สุราษฎร์ธานี	0.00261	0.00124	0.01526	0.00100	

*สูตรอัตราการคิดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยกรมควบคุมมลพิษ

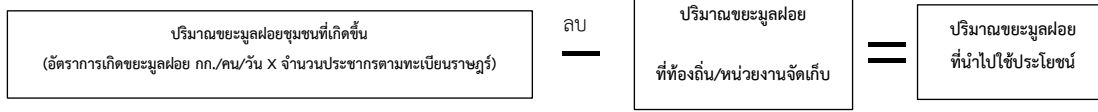
2) ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

3) ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เต้าเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักทำปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเต้าเผา ขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย

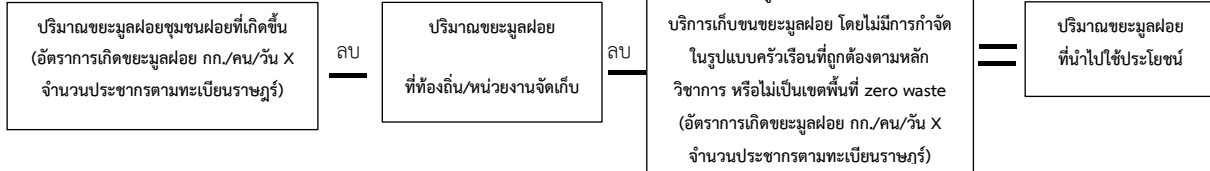
4) ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น รวมทั้งปริมาณขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

การคำนวณในเขตพื้นที่ อบท.

การคำนวณภาพรวมระดับจังหวัด

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

- ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น}}$
- ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของ คพ. x จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์}}$

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ 100 มีการวางแผนจัดการขยะมูลฝอย

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะที่อยู่ในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนการจัดการขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (clusters) ของ อบท. ที่มีการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอยทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ที่มีวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย}$$

3.3 ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ 90 ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

หมายถึง ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมจากชุมชนได้ส่งไปให้บริษัทเอกชนกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งกำจัดเองโดยตรง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพรวบรวมและนำส่งบริษัทเอกชนเพื่อกำจัด

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมจากชุมชน ได้ส่งไปให้บริษัทเอกชนกำจัด} \times 100}{\text{ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมทั้งหมด}} = \text{ร้อยละของปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ}$$

3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้าง ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการกับขยะติดเชื้อ เช่น มีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะติดเชื้อ ได้แก่ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า เครื่องตรวจเชื้อ Antigen Test Kits (ATK) ฯลฯ ตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) หรือตามแนวทางการบริหารจัดการสถานการณ์ดังกล่าวในแต่ละจังหวัด มีการนำส่งเพื่อไปรวบรวมกับสถานพยาบาลหรือสถานประกอบการที่ได้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราวเพื่อกำจัดขยะติดเชื้ออย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป โดยต้องไม่มีขยะติดเชื้อตกค้าง เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน

สูตรการคำนวณ : ร้อยละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้างตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนส่งหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้าง}$$

4. ด้านการบริหารจัดการ

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง

คำอธิบาย :

1) บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง หมายถึง ข้อมูลปริมาณขยะรายเดือนที่บันทึกในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.2) มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ไม่เกิน 3 เท่าเทียบกับปริมาณขยะที่คำนวณจากฐานประชากรตามทะเบียนราษฎร

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 12 เดือน (ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565)

สูตรการคำนวณ : ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง (ต่อเดือน)

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะรายเดือนถูกต้อง} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง}$$

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 65 มีการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนอย่างถูกต้องครบถ้วนไปยังจังหวัด

คำอธิบาย :

1. บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบรายงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง หมายถึง ข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนรายเดือนที่บันทึกในระบบรายงานนั้น มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นไม่เกิน 2 เท่า เมื่อเทียบกับปริมาณขยะที่คำนวณจากอัตราการสร้างมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นต่อคนต่อวัน (0.65 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน)

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบรายงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบรายงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 12 เดือน (ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565)

สูตรการคำนวณ : ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้นในระบบรายงานอย่างถูกต้อง (ต่อเดือน)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูล ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนรายเดือนถูกต้อง × 100 ----- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการรายงานข้อมูล การบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชน อย่างถูกต้องครบถ้วนไปยังจังหวัด
---	---	--

มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ให้ประสบความสำเร็จ

1. มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพิธีมอบรางวัลให้แก่จังหวัดที่ชนะการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับประเทศประจำปี พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2561 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยให้กระทรวงมหาดไทยรณรงค์ให้ครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดปริมาณขยะ ใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน

พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า การใช้หลักการ 3 Rs หรือ 3 ช : Reduce (ใช้น้อย) Reuse (ใช้ซ้ำ) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) จะส่งผลถึงขั้นตอนการกำจัดขยะปลายทาง ช่วยให้การกำจัดขยะง่ายขึ้นและลดต้นทุนการกำจัดขยะลง ถ้าเราได้รณรงค์ให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทาง โดยทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกัน ก็จะทำให้สถานการณ์ขยะของประเทศดีขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำป้ายกำหนดสีเพื่อแยกขยะใส่ถุงจำนวน 4 ประเภทสำหรับขยะจากครัวเรือน และตั้งถังขยะ 2 สี คือ สีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล และสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป ส่วนขยะในพื้นที่สาธารณะ แนวทางการจัดเก็บและการกำจัดขยะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในทุกครัวเรือนร่วมดำเนินการตามแผน ซึ่งมีขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1.1 กระทรวงมหาดไทย

1.1.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

1) อำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติตามแผน และประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ติดตามผลการดำเนินงานและสรุปรายงานผู้บังคับบัญชา

3) ให้คำปรึกษา แนะนำการดำเนินงานของจังหวัด อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

4) ให้ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

1) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการขับเคลื่อนแผนฯ

2) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการรณรงค์ให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม “แยกก่อนทิ้ง” และ “ทิ้งให้ถูกที่”

3) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย กำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในพื้นที่

1.1.3 กรมการปกครอง

1) สนับสนุนการปฏิบัติตามแผน โดยกำกับให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมปฏิบัติตามแผน

2) ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับอำเภอ หมู่บ้าน/ชุมชน

1.2 จังหวัด

1.2.1 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงานกลุ่ม Clusters แต่ละพื้นที่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบให้ครบทุกกลุ่ม Clusters และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

1.2.2 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแผนฯ พิจารณากำหนดเวลา เป้าหมายและกิจกรรมในการคัดแยก และการเก็บขนขยะแยกประเภทของจังหวัด เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจภาพรวมของกิจกรรมการบริหารจัดการขยะและกรอบระยะเวลาดำเนินการ

1.2.3 เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน และร้านค้าในหมู่บ้าน

1.2.4 จังหวัดกำหนดและประกาศแผน เป้าหมายและกิจกรรม ในการคัดแยกขยะและ การเก็บขนขยะแยกประเภท เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดถือเป็นเป้าหมาย ในการดำเนินการร่วมกัน

1.2.5 ให้ทุกจังหวัดจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพ Clusters ในทุกกลุ่ม Clusters เพื่อให้ได้ข้อสรุป ดังนี้

(1) ทบทวนและยืนยันการรวมกลุ่มพื้นที่ Clusters ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็น ที่สิ้นสุด สำหรับในพื้นที่เกาะเป้าหมายที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ให้จังหวัด กำหนดให้เป็น Clusters เฉพาะ

(2) ยืนยันจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters และจำนวน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในกลุ่ม Clusters ไດ แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.2.6 จังหวัดจัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นปฏิบัติการตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

1.2.7 ให้จังหวัดจัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters ลงนามในบันทึก ข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละกลุ่ม Clusters หลังจากที่ได้ข้อสรุป การรวมกลุ่ม Clusters ตามข้อ 1.2.5 แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายใน กำหนดเวลา

1.2.8 ให้จังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกลุ่ม Clusters โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับ มอบหมายตามข้อ 1.2.1 เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และจัดให้มีการประชุมคณะทำงานกลุ่ม Clusters เพื่อพิจารณาให้ข้อสรุปการเลือกใช้แนวทางหรือวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยภายในทุกกลุ่ม Clusters ในจังหวัด โดยให้จังหวัดสรุปรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

1.2.9 เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพ Clusters ส่งแผนดำเนินงานการกำจัด ขยะมูลฝอยตามข้อ 1.2.8 ให้จังหวัด

1.2.10 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตาม เป้าหมายและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผน

1.3 อำเภอ

1.3.1 เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้นายอำเภอจัดประชุมผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกำนันทุกตำบล เพื่อชี้แจงแนวทางขั้นตอน วิธีการ บริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมดำเนินการ

1.3.2 ดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน ร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยให้อำเภอเริ่มต้นการรณรงค์ และ ประชาสัมพันธ์ภายในกำหนดเวลาที่จังหวัดกำหนด

1.3.3 กำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนฯ ของจังหวัด

1.3.4 ในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้นายอำเภอประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการรณรงค์ให้ทุกครัวเรือนมีถังขยะอินทรีย์ และให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้หลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ในการบริหารจัดการขยะ

1.3.5 ให้นายอำเภอดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกัน กำหนดให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนที่ปลอดภัย เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน นำขยะอันตรายชุมชนไปรวบรวมไว้ รอการเก็บขน

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ดำเนินการจัดการขยะอันตรายชุมชนตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว ตามหนังสือชักจูงแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559-2560)

1.4.2 เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2.1. การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

1) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่เก็บขน ให้ทราบแนวทาง ขั้นตอน วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนแนวทางในการคัดแยกขยะ

2) กำหนดแนวทางหรือวิธีการจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บขยะของเจ้าหน้าที่เก็บขยะ เช่น การใช้ถุงขยะสีแยกประเภท หรือการใช้สติ๊กเกอร์สีแยกประเภท ติดที่ถุงขยะ หรือการใช้เชือกสีแยกประเภทมัดปากถุงขยะ หรือการติดเทปกาวสีแยกประเภทที่ถุงขยะ เป็นต้น และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ร่วมกัน

3) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง” และหลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

4) จัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

5) จัดทำสัญลักษณ์กำหนดจุดรวบรวมขยะแยกประเภทในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น การจัดทำป้าย ปักธง หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นต้น ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

6) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ วัน เวลาในการเก็บขน ระบบขนส่งขยะ วิธีการคัดแยก เส้นทางในการเก็บขน จุดรวบรวมขยะ รวมถึงการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน และประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบรับรู้โดยทั่วกัน เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ การเคาะประตูบ้าน เป็นต้น

7) ให้จัดทำถังขยะแยกประเภท และนำไปวางตั้งไว้ในพื้นที่สาธารณะอย่างน้อยจุดละ 2 ถัง ประกอบด้วย ถังขยะสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป และถังขยะสีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

8) รมรงค์และให้คำแนะนำให้ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีถังขยะอินทรีย์ทุกครัวเรือน กรณีครัวเรือนไม่มีพื้นที่จัดทำถังขยะอินทรีย์ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีจุดรวบรวมขยะอินทรีย์ ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

1.4.2.2. การสร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง”

1) จัดให้มีการอบรมผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้วิธีการคัดแยกขยะ วัสดุรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะอันตราย

2) จัดให้มีการอบรมครูในโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนและการแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน และให้นักเรียนนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครอง และนำไปปฏิบัติในหมู่บ้าน/ชุมชน

3) ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบรมให้ความรู้แก่ผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบ หรือร่วมกันเรื่องวัน เวลา และกำหนดเส้นทางการเก็บขน รวมถึงจุดรวบรวมขยะ การบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน เพื่อนำไปประกอบการจัดทำประกาศ

1.5 หมู่บ้าน/ชุมชน

1.5.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการชุมชน ทำการรณรงค์ให้ความรู้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้าใจหลักการบริหารจัดการขยะโดยใช้หลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่)

1.5.2 ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีจุดรวบรวม และคัดแยกขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน

1.5.3 ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำถังขยะอินทรีย์รวมของหมู่บ้าน/ชุมชน และรณรงค์ให้ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำถังขยะอินทรีย์ภายในบ้านเรือน ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

1.6 การติดตามผล

1.6.1 กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ติดตามผลการดำเนินงานกับจังหวัด

1.6.2 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

1.6.3 กรมการปกครอง โดยผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ติดตามความก้าวหน้าของอำเภอหมู่บ้าน/ชุมชน

1.6.4 ระดับจังหวัด โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้า ติดตามให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหา อุปสรรค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ

2. มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง มีแนวทางการจัดการ ดังนี้

2.1 การใช้หลักการ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ช้่น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

2.1.1 Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการซื้อของ แทนการใช้ถุงพลาสติก การไม่รับถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปั่นโต หรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนการใช้โฟม การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

2.1.2 Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วและยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ประโยชน์อื่น เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ได้ การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ ไม่ทิ้งขยะ เป็นต้น

2.1.3 Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การนำวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม เป็นต้น มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นชาเขียว นำกล่องเครื่องดื่ม UHT หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาแปรรูปเป็นกระเป๋า เป็นต้น

2.2 การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดมูลฝอย ตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานราชการ ศาสนสถาน สถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด ดังนี้

2.2.1 คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

2.2.2 คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

2.2.3 คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์และขยะอันตราย โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว และขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถุงขยะสีส้ม หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

2.3 การจัดการขยะโดยเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)”

เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในการวางแผนและเลือกวิธีการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งแต่การส่งเสริมสนับสนุนการลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ การจัดตลาดนัดขยะ การเชิญชวนเอกชนเข้ามารับซื้อขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นกระบอกเสียงในการสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จัดกิจกรรมร่วมกันในการทำความสะอาดในวันสำคัญต่างๆ การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดิน การทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละพื้นที่

ในปี พ.ศ. 2565 กระทรวงมหาดไทยได้มีแนวทางการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)” เข้าร่วมโดยแบ่งเป็น 4 ไตรมาส ตามช่วงฤดูกาล และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา รายละเอียดตามตารางปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

2.4 มาตรการการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 เห็นชอบ “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2561 และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562

โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหาร โดยการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

- 2.4.1 กิจกรรมมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ
- 2.4.2 กิจกรรมรณรงค์ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก
- 2.4.3 กิจกรรมการลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
- 2.4.4 กิจกรรมทำความดีด้วยหัวใจ งดการใช้พลาสติกและโฟมในสวนสัตว์
- 2.4.5 กิจกรรมการจัดการขยะบกลู่ทะเลในพื้นที่ 24 จังหวัดชายทะเล

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำของหัวหน้าส่วนราชการ ภาครัฐด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

3. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย ประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอยต่อไปได้ มีแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และปริมาณขยะมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดเก็บ และนำไปกำจัด เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2560 และนำมาเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2559 เช่น ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้เพื่อนำไปกำจัด องค์ประกอบขยะที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการทุกด้าน และพิจารณาความครอบคลุมพื้นที่การให้บริการการเก็บขนว่าครอบคลุมทุกพื้นที่ หรือไม่ หากไม่ครอบคลุม ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการบริการที่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (มฟ.2) ผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ในการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ และการเลือกใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอย รวมถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยปีงบประมาณพ.ศ. 2563 เข้าในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำฐานข้อมูล การบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการเก็บรวบรวมผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ขยะที่จัดเก็บได้ จากครัวเรือน สถานที่กำจัดขยะ หน่วยงานที่รับจ้างเก็บ ขน หรือรับกำจัดขยะ เป็นต้น นำมาประมวลผลข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

3.2 การรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ได้ตระหนัก และมีจิตสำนึกในการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

3.3 การจัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภท อย่างน้อย 2 ประเภท ไว้ในสถานที่สาธารณะ

ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น ๆ ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทของขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

สำหรับในพื้นที่ของเอกชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่ของเอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณขยะมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่แห่งนั้น โดยอย่างน้อย

ต้องมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ บัมบน้ำมัน หอพัก โรงแรม ห้างสรรพสินค้า สถานที่จำหน่ายอาหาร ตลาดน้ำ/ตลาดนัด/ถนนคนเดิน สถานบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยว และสถานพยาบาลของเอกชน ฯลฯ

3.4 กำหนดจุดหรือสถานที่รวบรวม “ขยะอันตรายจากชุมชน” โดยการจัดวางภาชนะรองรับขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชนไว้ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นในหมู่บ้านหรือชุมชนแห่งนั้นอย่างน้อย 1 จุด

3.5 กำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางรถเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3.6 จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และดำเนินการตามมาตรฐาน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.7 จัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หากระยะทางในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากหมู่บ้าน/ชุมชนห่างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย เพื่อเป็นสถานที่ตั้งกลางระหว่างแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และเป็นที่พักหรือรวบรวมขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดระยะทางการขนส่งขยะมูลฝอยก่อนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกินกว่า 40 กิโลเมตร หากจำเป็นต้องขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น และไม่มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะขนส่งไปยังสถานที่กำจัด ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยที่รอการขนส่งไปยังสถานที่กำจัด เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง โดยจะต้องพิจารณาตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1) ระยะทางในการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 40 – 50 กิโลเมตร โดยต้องพิจารณาความคุ้มค่าในการขนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

2) การออกแบบและการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานหรือข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้

3) ความสามารถในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการ

3.8 ออกข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนถึงปัจจุบัน กฎกระทรวง สุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขนและกำจัดขยะมูลฝอย ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559

4. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)

4.1.1 กำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (ขยะมูลฝอยเก่า)

ขยะมูลฝอยตกค้างจะต้องได้รับการกำจัดให้หมดไป โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

4.1.1 สำรวจ ประเมิน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อปิดหรือจัดทำแผนงานฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

4.1.2 ปิด/หรือฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่า โดยการรื้อร่อนขยะมูลฝอยในพื้นที่บ่อขยะมูลฝอย และแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) เพื่อส่งไปเป็นวัตถุดิบให้แก่โรงงานเอกชน หรือส่งไปยังเตาเผาขยะมูลฝอยเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า (รูปแบบการดำเนินโครงการแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง RDF) โดยถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ข้อ 23 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเอกชนที่ได้รับมอบหมาย นำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการใช้หรือหาประโยชน์โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน ตามข้อ 22 และข้อตกลงในหมวด 3 ซึ่งกำหนดให้จัดทำข้อเสนอโครงการเสนอต่อคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงศักยภาพ ต้นทุน ความคุ้มค่า และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

4.1.3 ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยให้ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ สถานที่กำจัดขยะที่มีการเทกองขยะมูลฝอยแบบเปิด (Open Dump) และสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบควบคุม (Controlled Dump) หรือฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfills) หรือให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ข้อ 12 และหมวด 3 เป็นต้นไป

4.1.4 ติดตามตรวจสอบการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

4.1.5 การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่

4.2 การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นควรได้รับการจัดการและกำจัดให้หมดทุกวัน ไม่ควรมีขยะตกค้างหรือขยะสะสม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน คือ การจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เพื่อกำจัดขยะมูลฝอยหรือแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน ทั้งนี้ การส่งไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เริ่มต้นต้องมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ส่วนที่เหลือจึงจะนำไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ซึ่งจะทำให้ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยลดลง และยังลดต้นทุนการกำจัดอีกด้วย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ดังนี้

4.2.1 จัดให้มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters)

กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดรายงานการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) จำนวน 266 กลุ่ม (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ ได้แบ่ง Clusters ออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

- กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วมากกว่า 500 ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 20 แห่ง
- กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน ตั้งแต่ 300 - 500 ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 25 แห่ง
- กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วน้อยกว่า 300 ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 221 แห่ง
- สำหรับกลุ่มพื้นที่พิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 50 เขต มีการรวมกลุ่มการจัดการมูลฝอย (Clusters) ซึ่งมีขนาดกลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม และศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหม

4.2.2 การเลือกใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามประเภทขยะมูลฝอย กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ดังนี้

- การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
 - การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ
 - การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน
 - การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน
 - วิธีการอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำตามที่เห็นสมควร
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการนำขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปกำจัดในสถานที่ที่มีวิธีการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 ในหมวดที่ 3 เป็นต้นไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อจัดให้มีการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 13 วรรคสอง ที่ได้กำหนดให้กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการดำเนินการ

เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอนุโลม

5. มาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการแพร่ระบาดรุนแรงหลายพื้นที่ ส่งผลให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีมูลฝอยติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งทางกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งคำแนะนำของกรมอนามัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมาตรการของกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการหลัก 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการรณรงค์คัดแยกขยะ มาตรการเก็บขยะ และมาตรการกำจัดขยะ ตามหนังสือที่ มท 0820.2/ว4290 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2564

5.1 มาตรการต้นทาง รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า ชุดตรวจ Antigen Test Kit ขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่งจากการแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) และการแยกกักตัวในชุมชน (Community Isolation) โดยแยกใส่ถุงต่างหากจากถุงขยะประเภทอื่น ปิดปากถุงให้แน่น ทำสัญลักษณ์ที่ถุงขยะ หรือใส่ถุงใส และนำไปทิ้งในถังขยะสีแดง ซึ่งจัดให้เป็นถังขยะติดเชื้อ หรือนำไปทิ้งไว้ในจุดรวบรวมขยะติดเชื้อเป็นการเฉพาะเพื่อรอการเก็บขน และต้องล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที

5.2 มาตรการกลางทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีถังขยะสีแดงไว้ในที่สาธารณะหรือสถานที่รวบรวมขยะ เพื่อเป็นจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นการเฉพาะ และจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ ถุงมือ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้าและเครื่องแต่งกายที่รัดกุม เป็นต้น ให้กับผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อสวมใส่ในการปฏิบัติงาน รวมถึงทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ และเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในขณะที่ปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานเสร็จ รวมทั้ง ฉีดล้างรถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยเป็นประจำทุกวัน

5.3 มาตรการปลายทาง ให้การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 โดยอาจจ้างเหมาเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานรัฐ หากยังไม่มีความพร้อมในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ อาจดำเนินการโดยเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อในชุมชนมาพักรวมที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือโรงพยาบาลในพื้นที่ เพื่อรอการนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ รายละเอียดการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ข้างต้น ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมอนามัย และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด โดยคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามความเหมาะสมกับพื้นที่ด้วย

มาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

1 ต้นทาง

รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า ชุดตรวจ Antigen Test Kit ชะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง จากการแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) และการแยกกักตัวในชุมชน (Community Isolation) โดยแยกใส่ถุงต่างหากจากถุงขยะประเภทอื่น และนำไปทิ้งในถังขยะสีแดง หรือจุดรวบรวมเฉพาะ

หน้ากากอนามัย

Antigen Test Kit

Home Isolation
Community Isolation

คัดแยกขยะ

ถังขยะสีแดง

2 กลางทาง

2

อปท. จัดให้มีถังขยะสีแดง ไว้ในที่สาธารณะหรือสถานที่รวบรวมขยะ เพื่อเป็นจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อเฉพาะ

อปท. จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อให้กับผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อส่วนไม่ใช้ในการปฏิบัติงาน

อปท. จัดตั้งที่เก็บกักขยะอันตรายมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกตรวจด้วยสุ่มลักษณะ

อปท. สามารถขนมูลฝอยติดเชื้อด้วยยานพาหนะขนมูลฝอยชั่วคราว

3

3 ปลายทาง

อปท. อาจจ้างเหมาเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานรัฐ ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

อปท. สามารถร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานของรัฐในการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

อปท. สามารถนำส่งขยะมูลฝอยติดเชื้อไปยังโรงงานที่สามารถทำลายมูลฝอยติดเชื้อได้ด้วยความร้อนไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียสและทำลายอากาศเสียด้วยความร้อนในอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส

ได้แก่

- โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยกระบวนการเผา
- โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน
- โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตปูนซีเมนต์
- โรงงานอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีดำเนินการชั่วคราว

6. มาตรการการจัดการขยะพลาสติก

6.1 Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 (Thailand’s Roadmap on Plastic Waste Management 2018 - 2030) เป็นการดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ในคราวประชุม คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2561 เพื่อกำหนดเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติก ในภาพรวมของประเทศ และเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ในคราวประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้าน 3R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 4 – 6 มีนาคม 2562 และเป็นกรอบนโยบายการจัดการกากของเสียด้านการลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย

6.1.1 Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 ประกอบด้วย 2 เป้าหมาย ดังนี้

(1) การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- เลิกใช้ภายในปี 2562 จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ 1) พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal) 2) ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมสารอ็อกโซ (Oxo) และ 3) ไมโครบีด (Microbead)

- เลิกใช้ภายในปี 2565 จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ 1) ถุงพลาสติกหูหิ้ว ขนาดความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน 2) กล่องโฟมบรรจุอาหาร 3) แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) และ 4) หลอดพลาสติก

(2) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ร้อยละ 100 ภายในปี 2570

6.1.2 หน่วยงานดำเนินการ

(1) หน่วยงานกลาง ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ และกรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานหลัก

(2) หน่วยงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญในการดำเนินงานขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานในการจัดการขยะพลาสติก ในระดับจังหวัด และรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของจังหวัดมายังหน่วยงานกลาง

6.2 แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 มีส่วนที่เกี่ยวข้อง กับกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

6.2.1 กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวง อุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี BOI และสภาอุตสาหกรรม (FTI-PPP) เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(1) ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจ Up cycling ทั้งในระดับบริษัทขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม เช่น ทำเสื้อจากขยะขวด PET

(2) ถนนพลาสติกตัวอย่างในพื้นที่ของภาคเอกชนและขยายผลสู่การเป็นมาตรฐานถนนพลาสติกสำหรับประเทศไทยเพื่อนำไปเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในพื้นที่อื่นต่อไป

(3) ทำไม้เทียมหรือผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้างจากขยะพลาสติกเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว

(4) การศึกษา ค้นคว้า และจัดหาเทคโนโลยีในการจัดการใช้ประโยชน์ขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน

(5) พัฒนาการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอื่น ๆ ได้แก่ ถนน ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

6.2.2 กระทรวงมหาดไทยร่วมกับหน่วยงานอื่นเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(1) การลด เลิกใช้ พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และไม่สามารถนำกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

(2) โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(3) การรณรงค์งดแจกหลอดพลาสติกและพลาสติกใช้ครั้งเดียว อื่น ๆ ในสถานที่บริการโดยให้แจกในกรณีที่มีการร้องขอ ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(4) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียนและการจัดการทรัพยากรด้วยการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง

(5) การสนับสนุนการนำขยะพลาสติกเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

(6) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(7) การส่งเสริมให้ร้านรับซื้อของเก่ามีการจัดการสภาพร้านที่ดี

(8) การพัฒนาระบบรวบรวมขยะพลาสติกในพื้นที่ของรัฐหรือเอกชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งส่งเสริมระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ (Deposit Refund)

6.2.3 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(1) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยก/รวบรวมขยะภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(2) ส่งเสริมให้เกิดหน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะอินทรีย์ในระดับชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะพลาสติกและขยะรีไซเคิลอื่น ๆ

(3) การวางระบบและโครงสร้างพื้นฐานในการคัดแยกและจัดการขยะแบบครบวงจรในทุกพื้นที่

6.3 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF)

6.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการจัดทำโมเดลโครงการนำร่องการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่นำร่อง ได้แก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร และจังหวัดระยอง

7. มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 เห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้รายงานผลการดำเนินการต่อนายกรัฐมนตรี เป็นระยะๆ ตามไตรมาส โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก มีสาระสำคัญ ดังนี้

7.1. มาตรการ

7.1.1 มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการป้องกันและควบคุมการเกิดของเสียจากการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ โดยการออกแบบ/ผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco - design) ลดปริมาณสารพิษในผลิตภัณฑ์ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตด้วยการเลือกใช้วัตถุดิบในการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพของระบบนิเวศธรรมชาติในการรองรับมลภาวะจากพลาสติก ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจเพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนเอง

7.1.2 มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการบริโภคที่เหมาะสม ลดการบริโภคพลาสติกที่ฟุ่มเฟือย ส่งเสริมการจัดซื้อ/บริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและเอกชนในการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

7.1.3 มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ส่งเสริมให้ประชาชนลดและคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยหลักการ 3 Rs : Reduce Reuse Recycle การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) การจัดทำหลักเกณฑ์แนวทางการส่งเสริมการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมบางประเภทต้องใช้อุปกรณ์หรือวัสดุพลาสติก รวมทั้งมาตรการส่งเสริมทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่มีการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และจัดหา

เทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน ประกอบด้วย แผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1) การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่น ในการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้การจัดการขยะเป็นไปตามหลักการ 3 Rs : Reduce Reuse Recycle
- 2) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาระบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยระบบ Circular Economy
- 3) การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) โดยร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีความพร้อมเข้าร่วมดำเนินการ
- 4) การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรับซื้อของเก่า
- 5) การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการ หรือชุมชน หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลาสติกที่ดี
- 6) การควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศ
- 7) การพัฒนากฎหมายเฉพาะเพื่อการจัดการขยะพลาสติก
- 8) การกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในทะเล

7.2 กลไกการขับเคลื่อน

7.2.1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หรือ การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารขององค์กร ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

7.2.2 การสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานในทุกระดับทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้แก่ หน่วยงานราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้บริโภค

7.2.3 การใช้เครื่องมือและกลไกต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ดังนี้

- 1) มาตรการทางการเงินการคลัง โดยอาจเป็นเงินงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน ได้แก่ เงินลงทุนจากภาคเอกชน เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศ และงบประมาณแผ่นดิน
- 2) การสร้างแรงจูงใจ ด้วยการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ และการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งเครื่องมือทางสังคม เพื่อสนับสนุนการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว
- 3) การสนับสนุนการวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับระบบการจัดการ ระบบฐานข้อมูล นวัตกรรมในการจัดการขยะพลาสติกทั้งบนบกและทะเล
- 4) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาระบบการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการป้องกันขยะบกลงสู่ทะเล
- 5) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือเร่งออกกฎระเบียบข้อบังคับ

7.3 หน่วยงานขับเคลื่อน

7.3.1 หน่วยงานส่วนกลาง คือ กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน

7.3.2 หน่วยงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7.4 แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

7.4.1 ภาครัฐส่วนกลาง ประกาศแนวนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ให้ชัดเจน

7.4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแนวนโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการขยะพลาสติก ในท้องถิ่น ออกข้อกำหนดและเทศบัญญัติเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก และรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติก ให้กับผู้บริโภค ประชาชน ชุมชน ด้วยหลักการ 3R รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

7.4.3 ภาคประชาชน ร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้หลักการ 3R และเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมในระดับครัวเรือนและขยายผลในชุมชน

8. มาตรการจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีคำสั่งที่ 1/2564 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ เพื่อจัดทำรายงานมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ จำนวน 14 เกาะ ได้แก่ (1) เกาะสีชัง (2) เกาะล้าน (3) เกาะเสม็ด (4) เกาะช้าง (5) เกาะหมาก (6) เกาะกูด (7) เกาะเต่า (8) เกาะพะงัน (9) เกาะสมุย (10) เกาะยาวน้อย (11) เกาะยาวใหญ่ (12) หมู่เกาะพีพี (13) หมู่เกาะลันตา และ (14) เกาะหลีเป๊ะ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการฯ ได้เสนอแนะมีมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ ประกอบด้วย 3 มาตรการ ดังนี้

8.1 มาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง

8.1.1 มุ่งเน้นให้มีการลดการนำบรรจุภัณฑ์ที่ยากแก่การจัดการขึ้นเกาะและการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

8.1.2 จัดกิจกรรม 3R ตามประเภทของขยะมูลฝอย ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิลประเภทต่าง ๆ ของเสียอันตรายชุมชน และขยะที่เกิดจากการเรือถอนและก่อสร้าง

8.1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรออกข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง

8.1.4 กำหนดข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บและขน โดยพิจารณาลดอัตราค่าธรรมเนียมในกรณีที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตามประเภทที่กำหนด เพื่อให้มีแรงจูงใจในการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย

8.1.5 จัดกิจกรรมหรือโครงการในการรณรงค์ต่าง ๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง

8.2 มาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทาง

8.2.1 พิจารณารูปแบบต่าง ๆ ในการเก็บ ขน เช่น การจัดให้มีถังคอนเทนเนอร์ ในบริเวณที่รถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยเข้าถึงยาก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอย ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่

8.2.2 ควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้นจากการเก็บขนขยะมูลฝอย เช่น กลิ่นเหม็น และน้ำชะขยะมูลฝอย

8.2.3 พิจารณาความเหมาะสมในการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการเก็บและขนขยะมูลฝอย เพื่อลดภาระการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8.3 มาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง

8.3.1 พิจารณาให้มีการศึกษาความเหมาะสมเพื่อหารูปแบบหรือเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างง่ายและเหมาะสมสำหรับเกาะที่มีพื้นที่มากเพียงพอหรือการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการ ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมาก

8.3.2 ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

8.3.3 พิจารณาการกำหนดข้อบัญญัติในเรื่องการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและสะท้อนต้นทุนการดำเนินการ รวมทั้งค่ากำจัดขยะมูลฝอยจากสถานที่พักนักท่องเที่ยว

8.3.4 ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม กรณีที่เกาะดังกล่าวถูกประกาศให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

8.3.5 กรณีที่มีการขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดบนฝั่ง ให้พิจารณาจัดกิจกรรมในการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นบนเกาะบางส่วนให้มากที่สุด และให้เหลือขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถจัดการได้บนเกาะเพื่อขนส่งไปกำจัดต่อไปบนฝั่งน้อยที่สุด โดยให้มีมาตรการควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งตามมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทางร่วมด้วย

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 4/2564 เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2564 ประชุมมีมติ ดังนี้

1) เห็นชอบกับมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะตามที่คณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะเสนอ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของกระทรวงมหาดไทยที่ให้

ผู้ประกอบการ ภาคเอกชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่นำนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว ควรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะและการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ไปพิจารณาดำเนินการ

2) มอบให้กระทรวงมหาดไทยนำมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะไปดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยทั้ง 14 เกาะ และรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมทราบต่อไป

ในประชุมติดตามการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2564 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ได้มีการมอบนโยบายในประเด็นการแก้ไขปัญหาขยะบนเกาะ ที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งปัญหาหลักของขยะบนพื้นที่เกาะ ไม่ใช่แค่เพียงแต่เป็นเรื่องของการจัดเก็บ แต่ยังเป็นเรื่องการจัดที่ยังมีหลายพื้นที่จำเป็นต้องขนย้ายขยะมากำจัดบริเวณบนฝั่ง โดยหากในอนาคตสามารถกำจัดขยะให้แล้วเสร็จบนเกาะได้ จะทำให้การจัดการขยะบนพื้นที่เกาะต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ที่มีเกาะหรือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการจัดให้มีแหล่งกำจัดขยะบนเกาะ

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
1.1 อปท. ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ / เทศบัญญัติการจัดการ ขยะมูลฝอย	(1) มีการออกข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	- อปท. - จังหวัด	- มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.2 อปท. ร้อยละ 100 มีการจัดกิจกรรมให้ เครือข่าย “อาสาสมัคร ท้องถิ่นรักษ์โลก” เข้าร่วม อย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี	(1) อปท. รับสมัคร “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)” และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นของตนเอง	- อปท.	- สธ. - สจร. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	<p>(2) อปท. มีโครงการ/กิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) เข้าร่วมอย่างน้อย ปีละ 4 ครั้ง ดังนี้</p> <p>(2.1) จัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน เริ่มตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และการรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนของ อปท.</p> <p>(2.2) การจัดกิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น นัดเวลาเก็บขนขยะมูลฝอย เก็บกวาดขยะมูลฝอย เป็นต้น</p> <p>(2.3) สอดส่องดูแล เฝ้าระวัง และรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่</p> <p>(2.4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน เป็นต้น</p>	<p>- อปท.</p>	<p>- สถ.</p> <p>- สถจ.</p> <p>- ภาคเอกชน</p> <p>- ภาคประชาชน</p>

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(2.5) เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ภาคราชการ ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน		
1.3 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 80 มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง	<p>(1) มีการคัดแยกขยะ 4 ประเภท โดยการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในหน่วยงาน หมู่บ้าน ชุมชน การนำขยะรีไซเคิลมาใช้ซ้ำ หรือการนำมาผลิตเป็นสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดทำถังขยะเปียกเพื่อรองรับขยะอินทรีย์ การคัดแยกขยะอันตรายเช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก รวมถึงการจัดกิจกรรม เช่นการทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน หรือกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น</p> <p>(2) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน รวมถึงผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทต่างๆ เช่นการจัดการกับขยะทั่วไป การคัดแยกขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการลดขยะประเภทใช้ครั้งเดียว (single use) และแนวทางในการจัดการกับ</p>	- อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - สถ. - สถจ. - ทสจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	<p>ขยะรีไซเคิลที่มีในครัวเรือน หรือสถานประกอบการ การจัดการกับขยะอินทรีย์ เพื่อรองรับมูลฝอยประเภทอาหารจากครัวเรือน หรือการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น</p> <p>(3) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้หมู่บ้าน/ชุมชน ให้มีกิจกรรมคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่อง การประสานงานกับผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อ ร่วมมือจัดการกับขยะชุมชน เช่น ซาเล้ง หรือ โรงงานรีไซเคิลขยะ เป็นต้น</p>	อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - สถ. - สถจ. - ทสจ. - ภาคเอกชน
1.4 ครัวเรือน ร้อยละ 100 มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน	<p>(1) อปท. สำรวจข้อมูลครัวเรือนที่มีอยู่ทั้งหมดตามจำนวนที่มีผู้อาศัยอยู่จริง</p> <p>(2) อปท. สำรวจข้อมูลครัวเรือนมีความพร้อมและไม่มีความพร้อมในการจัดทำถังขยะเปียก</p> <p>(3) อปท. แนะนำ ส่งเสริม และขอความร่วมมือให้ครัวเรือนจัดทำถังขยะเปียก สำหรับครัวเรือนที่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้ รวมถึงสาธิตวิธีการใช้งาน</p> <p>(4) อปท. จัดทำประกาศขอความร่วมมือประชาชนที่มีความต้องการนำขยะเปียกไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ทำปุ๋ยอินทรีย์ และลงทะเบียนเพื่อเชิญชวนนำขยะไปใช้ประโยชน์</p>	อปท.	<ul style="list-style-type: none"> - สถ. - สถจ. - ทสจ. - ภาคเอกชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	<p>(5) อปท. จัดทำถังขยะเปียกรวมสำหรับครัวเรือนที่ไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้ และจัดทำแผนเก็บขนประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>(6) อปท. จัดเก็บขยะเปียกที่ครัวเรือนคัดแยกไว้ ดำเนินการตามกระบวนการต่อไป</p> <p>(7) จัดหาสถานที่กลางสำหรับจัดทำภาชนะรองรับขยะเปียก เพื่อเป็นจุดรวบรวมขยะเปียกจากชุมชน โดย อปท. กำหนดวัน เวลา และเส้นทางการจัดเก็บ</p> <p>(8) อปท. จัดทำจุดรวบรวมขยะเปียกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน</p> <p>(9) อปท. ให้ความรู้แก่เด็ก นักเรียน และประชาชน ในชุมชนเรื่องการบริหารจัดการขยะ</p>		
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง			
<p>2.1 อปท. ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง</p>	<p>(1) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย</p> <p>(2) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกแห่ง</p>	<p>- อปท.</p> <p>- อปท.</p>	<p>- สถจ.</p> <p>- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน</p> <p>- สถจ.</p> <p>- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน</p>

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(3) จัดหายานพาหนะขนขยะมูลฝอยและพนักงานประจำรถให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	- อปท.	- สถจ. - สถ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(4) ตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนขยะมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(5) การทำความสะอาดยานพาหนะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการขนขยะ	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
2.2 อปท. ร้อยละ 100 มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการการจัดการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	(1) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน มีการเก็บขนแบบแยกประเภท ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ข้อ 9	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อแจ้งให้ประชาชนใน อปท. ทราบโดยทั่วกัน	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) จัดเตรียมยานพาหนะ และเส้นทางในการเก็บขนขยะให้เหมาะสมสำหรับการเก็บขนขยะแยกประเภท	- อปท.	- สถจ. - ทสจ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2.3 อปท. ร้อยละ 90 มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด	(1) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อย หมู่บ้าน/ชุมชนละ 1 แห่ง	- อปท.	- สด. - สดจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป	- อปท.	- สด. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชนประเภทต่างๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน	- อปท.	- สด. - อบจ.
	(4) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขนขยะอันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขนพร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ	- อปท.	- สด. - สดจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2.4 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 80 มีการติดตั้งถังขยะหรือจุดรวบรวมขยะติดเชื้อ ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	(1) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะติดเชื้อหรือจุดรวบรวมขยะติดเชื้อ อย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ 1 แห่ง	- อปท.	- สถ. - สธจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับขยะติดเชื้อประเภทต่างๆ การจัดการขยะติดเชื้อ และการประชาสัมพันธ์จุดรวบรวมขยะหน้ากากอนามัย และหน้ากากผ้าของชุมชน	- อปท.	- สถ. , สธจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100	(1) อปท. จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โขฟาถังขยะโตะแก้อื้อเครื่องใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า ไม้กวาดจากเศษพลาสติก เต้าเผาไร้ควัน การทำสารบำรุงดินจากไส้เดือนดิน เป็นต้น	- อปท. - หมู่บ้าน/ชุมชน	
	(2) อปท. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่าขยะรีไซเคิล การล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรม Big Cleaning Day	- อปท.	- จังหวัด - สธจ. - ภาคเอกชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น		- ภาคประชาชน
	(3) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด อปท. และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ 3 Rs หรือ 3ช. ให้แก่เด็กนักเรียน และนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน สถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการจัดตั้งภาชนะรองรับแบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ	- สถานศึกษาในสังกัด อปท. ทุกแห่ง - อปท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(4) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน (ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และบรรจุภัณฑ์ใช้ถุงผ้า	- สธ.	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(5) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่าย	- อปท.	- ปค. - สธ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	ชุมชน เข้ามาบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน		- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(6) อปท. ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อหรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	- อปท.	- ปค. - สจจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน	- อปท.	- จังหวัด - ทอการค้าจังหวัด - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(8) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	- อปท.	- จังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(9) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	- อปท.	- สจจ. - ทสจ. - สสภ. - คพ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผาขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย		- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(10) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะที่ อปท. เก็บขนไปกำจัด ที่ระบบกำจัด หรือประสานขอตัวเลขปริมาณที่บ่อหรือระบบกำจัดของเอกชนที่ อปท. จ้างเก็บ/ขน/กำจัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สธ. รวมทั้งรายงานข้อมูลผ่าน ทสจ. เพื่อรวบรวมให้ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสภ.) รายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของกรมควบคุมมลพิษ	- อปท.	- สธจ. - ทสจ. - สสภ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(11) ในกรณีที่พื้นที่นั้นๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ อปท. ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	- อปท.	- สธ. - ทสจ. - สสภ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
3.2 อปท. ในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ 100 มีวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย	อปท. ในพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการวางแผนความร่วมมือ รวมถึงการวางระบบขนขยะมูลฝอยไปไปยัง อปท. เจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) อย่างมีมาตรฐาน และถูกต้องตามหลักวิชาการ	- อปท.	- สจจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
3.3 ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ 90 ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(1) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอกำจัด อปท. มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย	- อปท.	- สจ. - สจจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) ขนขยะอันตรายชุมชนให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	- อปท.	- สจ. - สจจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
3.4 อปท. ร้อยละ 100 ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้างตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์	(1) มีการวางระบบการขนขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าของ อปท. ไปรวบรวมกับขยะติดเชื้อของสถานพยาบาล เช่นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น เพื่อนำส่งกำจัดต่อไป	- อปท.	- สจ. - สจจ. - สสจ. - รพ.สต

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)			- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) จัดระบบการขนส่งติดเชื้อให้เป็นไปตาม มาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเก็บขน ระหว่างขน และการกำจัด	- อปท.	- สธ. - สจจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(3) มีการดำเนินการจัดเก็บและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยอาจนำส่งสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่มีศักยภาพในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ ได้แก่ โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยกระบวนการเผา โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน ขยะอุตสาหกรรมหรือแบบผสมผสานทั้งแบบเผาตรงและใช้เชื้อเพลิง RDF และโรงงานที่ประกอบกิจการผลิตปูนซีเมนต์ มาสนับสนุนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นการชั่วคราว	- อปท.	- สธ. - สจจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
4. ด้านการบริหารจัดการ			
4.1 อปท. ร้อยละ 80 มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(1) จังหวัดมีการตรวจสอบข้อมูลที่ อปท. ได้บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.2) ทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน	- อปท.	- สธ. - สจจ.
	(2) อปท. มีการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.2) ในทุกวันที่ 10 ของทุกเดือนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	- อปท.	- สธ. - สจจ.
4.2 อปท. ร้อยละ 65 มีการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนอย่างถูกต้องครบถ้วนไปยังจังหวัด	(1) จังหวัดมีการตรวจสอบข้อมูลที่ อปท. ได้รายงานแก่จังหวัดและบันทึกข้อมูลในระบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกวันที่ 10 ของทุกเดือน	- อปท.	- สธ. - สจจ.
	(2) อปท. มีการรายงานข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนให้แก่จังหวัดอย่างถูกต้องและครบถ้วน	- อปท.	- สธ. - สจจ.

**หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
2. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สถ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
3. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท./ สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรณรงค์ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	- มท./สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
5. สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	- กระทรวงศึกษาธิการ - ทุกสถานศึกษาสังกัด อปท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
6. สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการต่อต้านจากประชาชนในประเด็นปัญหาเรื่องการก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและผลกระทบด้านต่างๆ จากการก่อสร้าง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
7. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	- สธ.	- วท./คพ. /พพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
8. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	- อปท.	- สธ./ภาคเอกชน
9. อบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอย	- สธ. - อปท.	- ทส. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
10. สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย	- จังหวัด - สธ.	- ทส. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
11. สร้างกลไก และเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	- จังหวัด	- สธ. - ภาคประชาชน

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
12. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านชุมชนสถาน	- สถ.	- มท./สถ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

*หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.)

เรื่อง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศ
กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศวัน เวลา
สถานที่ และเส้นทาง การเก็บและขนขยะมูลฝอย ให้ผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร

(ชื่อ อปท.) อำเภอ จังหวัด จึงประกาศกำหนด
วัน เวลา และเส้นทาง การเก็บและขนขยะมูลฝอย ดังนี้

๑. วัน เวลา สถานที่ที่ประชาชนรวบรวมขยะมูลฝอยในจุดที่กำหนด

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอย นำกลับมาใช้ใหม่	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๑ และ ๓ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรับซื้อ จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๒ และ ๔ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรับซื้อ จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจาก ชุมชน	๑. ให้ทุกครัวเรือนนำไปรวบรวมในจุดที่ อปท. กำหนด ตามมติของหมู่บ้าน/ชุมชน ๒. ให้ทุก อปท. กำหนดวันตามความเหมาะสมนำส่ง อบจ. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ	

/๒. เส้นทาง การเก็บ....

๒. เส้นทางเก็บ และขนขยะมูลฝอย (ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นต้นไป)

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง

ในการทิ้งขยะมูลฝอยดังกล่าว สำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ (ไม่ใช่สถานที่สาธารณะ) ขอให้คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งทุกครั้ง และนำใส่ถุงพลาสติกและมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกสีตามประเภทขยะมูลฝอย คือ เชือกสีน้ำเงิน ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป เชือกสีเหลือง ได้แก่ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และขยะมูลฝอยอินทรีย์ใช้เชือกสีเขียวเป็นต้น

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.)

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน
(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” เช่น ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ หรือยาปราบศัตรูพืช ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ยบรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟฟ้า ส่วนประกอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ชื่อ อปท. จึงกำหนดจัดรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่
๒. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่
๓. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท.
หมายเลขโทรศัพท์ E - mail

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)
(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)” ใน ชื่อ อปท. จึงกำหนดจัดรวบรวมขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะเปียก (เศษอาหาร) โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

๒. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

๓. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท.

หมายเลขโทรศัพท์ E - mail

(ตัวอย่าง)
รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่
(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกใส กระดาษ กล่องเครื่องดื่มUHT พลาสติกอื่น อะลูมิเนียม โลหะอื่น ฯลฯ ชื่อ อปท. จึงกำหนดแนวทาง การคัดแยกขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ในครัวเรือน โดย ชื่อ อปท. ไม่มีถังรองรับ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ไว้บริการ โดยครัวเรือนคัดแยก เก็บไว้ในภาชนะที่เหมาะสม และ ชื่อ อปท. จะประชาสัมพันธ์ ประสานงานให้ผู้รับซื้อของเก่าเข้ารับซื้อตามระยะเวลาที่เหมาะสม ในราคาท้องตลาดที่ผู้ขายกับผู้ซื้อตกลงกันเอง ดังนี้

๑. ขวดแก้ว – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๒. กระดาษ – จัดระเบียบ มัดบรรจุภาชนะ – เก็บรวบรวมไว้
๓. กล่องเครื่องดื่ม UHT – เทเครื่องดื่มออกให้หมด – รวบรวมในภาชนะ
๔. ขวดพลาสติกใส – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๕. พลาสติกอื่นๆ – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๖. อะลูมิเนียม – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๗. เหล็ก/โลหะ – จัดระเบียบ บรรจุภาชนะ – เก็บรวบรวมไว้

ชื่อ อปท. จะนัดวัน เวลา สถานที่ และราคารับซื้อให้ทราบต่อไป
โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท.
หมายเลขโทรศัพท์ E – mail

(ตัวอย่าง)
รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยทั่วไป
(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะทั่วไป” เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตาม
ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และขยะมูลฝอยอินทรีย์
เป็นขยะที่ย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลแล้วไม่คุ้มทุน และไม่มีความเป็นอันตราย ได้แก่
ของ/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ
ชื่อ อปท. กำหนดให้ครัวเรือนรวบรวมใส่ภาชนะ หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้ นำไปรวบรวม
ยังจุดที่ ชื่อ อปท. กำหนดเพื่อ ชื่อ อปท. เก็บรวบรวมไปกำจัดตามเส้นทางที่ประกาศไว้
โดยขยะมูลฝอยทั่วไป ให้ประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในถังขยะในจุดรวบรวมที่ ชื่อ อปท.
ประกาศไว้แล้วในถังสีน้ำเงิน หรือถังสีที่มีสัญลักษณ์สีน้ำเงิน ดังนี้

๑. เชือก สิ่งจากวัสดุธรรมชาติ หรือผ้าสีน้ำเงินผูกติดไว้กับถังรวบรวมขยะ

๒. สติกเกอร์ สัญลักษณ์

๓. จุดรวบรวม ชื่อ อปท. จะมีปิดประกาศประชาสัมพันธ์ ถึงขยะที่รวบรวมขยะทั่วไป

ชื่อ อปท. ขอความร่วมมือประชาชนไม่ทิ้งขยะมูลฝอยทั่วไปในถังขยะเดียวกับ
ขยะมูลฝอยอินทรีย์หรือขยะเปียก เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของพนักงานจัดเก็บ และความสะดวก
ในการนำไปกำจัด โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท.
หมายเลขโทรศัพท์ E - mail

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.)

เรื่อง ลงทะเบียนผู้ต้องการมูลฝอยอินทรีย์ หรือขยะเปียกไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยเฉพาะการนำมูลฝอยที่ย่อยสลายง่าย ที่เป็นขยะเปียก และขยะอินทรีย์ (เศษอาหาร, เปลือกผลไม้) ไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง นำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์ หรือใช้ประโยชน์อื่น ประชาชนหรือชุมชนสามารถแจ้งความประสงค์และลงทะเบียนขอนำไปใช้ประโยชน์ได้ที่.....ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่เพื่อ ชื่อ อปท.ประชาสัมพันธ์และประสานผู้ประกอบการ และครัวเรือนดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.)

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.)

เรื่อง วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (หมู่บ้าน/ชุมชนจัดการตนเอง)

ด้วย ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ออกตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ และการกำจัดมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม และสามารถพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของ (ชื่อ อปท.) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย(ชื่อ อปท.) จึงกำหนดวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยคร่าวๆดังนี้

๑. ขยะมูลฝอยอินทรีย์ (ย่อยสลาย) เป็นของที่เน่าเสียและย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้แห้ง ซากสัตว์ ฯลฯ บริหารจัดการ ดังนี้

๑.๑ จัดทำภาชนะกำจัดขยะเปียกของครัวเรือน

๑.๒ ขุดหลุมฝัง หรือนำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์

๒. ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิลใหม่ได้ (นำไปขายได้) ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อโลหะ และยาง ฯลฯ ประชาชนคัดแยกและรวบรวมนำจำหน่าย ณทุกวันที่.....

๓. ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เป็นขยะที่มีความเป็นอันตรายหรือมีส่วนประกอบที่เป็นสารที่เป็นอันตราย ได้แก่ ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯให้นำไปรวบรวมไว้ที่ เพื่อ (ชื่อ อปท.)..... ดำเนินการต่อไป

๔. ขยะมูลฝอยทั่วไป เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะ ๓ ประเภทข้างต้น โดยย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลไม่คุ้มทุน และไม่ใช่อันตราย ได้แก่ ซอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงปะหมีกึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ให้กำจัดตามความเหมาะสมโดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

/๕. ประชาชนในเขต.....

๕. ประชาชนในเขต (ชื่อ อปท.) ปฏิเสธและลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม โดยใช้ถุงผ้า หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้แทน

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.)

ตัวอย่าง

ร่างเทศบัญญัติเทศบาล...

เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรตราเทศบัญญัติเทศบาล... ว่าด้วยหลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐ และมาตรา ๓๔/๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เทศบาล... โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล...และผู้ว่าราชการจังหวัด... จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาล... เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย พ.ศ.”

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาล...ตั้งแต่วันที่ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน

ข้อ ๓ ในเทศบัญญัตินี้

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“มูลฝอยอินทรีย์” หมายความว่า มูลฝอยที่เป็นอินทรีย์วัตถุ เช่น ชากพืช ชากสัตว์ สารอินทรีย์ เศษอาหาร

“มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” หมายความว่า มูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ ได้แก่ แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก และวัสดุอื่นๆ ตามที่นายกเทศมนตรี..... ประกาศกำหนด

“มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” หมายความว่า มูลฝอยที่ปนเปื้อนหรือมีส่วนประกอบของวัตถุที่อาจเป็นอันตรายหรือกระทบต่อสุขภาพอนามัยของบุคคล หรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดการระเบิด วัตถุที่ทำให้เกิดการระคายเคือง

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้

ข้อ ๔ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารคัดแยกมูลฝอยแต่ละประเภท ดังนี้

- (๑) มูลฝอยทั่วไป
- (๒) มูลฝอยอินทรีย์
- (๓) มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่
- (๔) มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ข้อ ๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องบรรจุมูลฝอยที่คัดแยกแล้วแต่ละประเภทตามข้อ ๔ ในถุงหรือภาชนะบรรจุมูลฝอย ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภทของมูลฝอยนั้น ถุงสำหรับบรรจุมูลฝอยต้องมีความทนทานไม่ฉีกขาดง่าย ไม่รั่วซึม มีขนาดที่เหมาะสมสามารถเคลื่อนย้ายได้โดยสะดวก การบรรจุ

มูลฝอยลงในถังต้องมีปริมาณที่เหมาะสม ปิดถังด้วยการมัดหรือผนึกด้วยวิธีอื่นใดให้มิดชิดรวมทั้งจัดการป้องกันมิให้มูลฝอย น้ำกลืน หรือสิ่งอื่นอันเกิดจากมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากถังภาชนะบรรจุมูลฝอยต้องทำจากวัสดุที่แข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม การบรรจุมูลฝอยลงในภาชนะบรรจุมูลฝอย เช่น ถังสำหรับใส่มูลฝอยต้องบรรจุในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ล้นออกนอกภาชนะ มีฝาปิดมิดชิดเพื่อมิให้มูลฝอย น้ำกลืน หรือสิ่งอื่นอันเกิดจากมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากภาชนะ และสัตว์และแมลงเข้าไปในภาชนะได้

ข้อ ๖ มูลฝอยที่มีสภาพ ลักษณะ หรือขนาด ที่ไม่สามารถบรรจุในถังหรือภาชนะบรรจุมูลฝอยได้ให้คัดแยกไว้ต่างหาก โดยจะต้องจัดการให้ถูกสุขลักษณะ หรือตามหลักเกณฑ์ที่นายกเทศมนตรี... ประกาศกำหนด

ข้อ ๗ ให้นายกเทศมนตรี...เป็นผู้รักษาการตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ... เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

*รายละเอียดการร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ดท้ายนี้

คู่มือจัดทำข้อกำหนดท้องถิ่นฯ

ปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
<p>ไตรมาสที่ ๓ ตุลาคม – พฤศจิกายน – ธันวาคม</p>	<ol style="list-style-type: none"> กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลดผลกระทบต่อด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) กิจกรรมการรณรงค์การไกล่เกลี่ยตอซัง และเศษวัสดุทางการเกษตร กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่นละอองน้ำ กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีการร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟป่าที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง กิจกรรมการร่วมกันจัดทำแนวป้องกันไฟป่าและติดตั้งจุดเตือนภัย 	<p>ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคมเป็นช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอากาศเย็นและแห้ง ซึ่งส่งผลให้มีโอกาสเกิดไฟป่าในบางพื้นที่ ประกอบกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เนื่องจากการเผาวัสดุอินทรีย์ทางการเกษตรในฤดูกาลเก็บเกี่ยว</p>
<p>ไตรมาสที่ ๒ มกราคม – กุมภาพันธ์ – มีนาคม</p>	<ol style="list-style-type: none"> กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะตามหลัก ๓Rs หรือ ๓ ช. คือ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ กิจกรรมวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงของหลังเทศกาลปีใหม่ 	<p>ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมเป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในช่วงเวลาดังกล่าว ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มลดลง เทศกาลปีใหม่ประชาชนมีการเฉลิมฉลองในช่วงของเวลาดังกล่าวซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาขยะมากขึ้น</p>

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
ไตรมาสที่ ๓ เมษายน – พฤษภาคม – มิถุนายน (๒๕๖๕)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๒. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ใช้ภาชนะใส่บาตรหรือถาดอาหาร เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถุงผ้า หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลทำบุญตักบาตร เทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มเข้าวัดทำบุญมากขึ้น ๓. กิจกรรมการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์ ๔. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์ ๕. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๖. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม ๗. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในช่วงฤดูร้อนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ๘. กิจกรรม “วันสิ่งแวดล้อมโลก” (World Environment Day) วันที่ ๕ มิถุนายน ของทุกปี ๙. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว 	ในช่วงเดือนเมษายน ถึงเดือนมิถุนายนเป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น ประชาชนในพื้นที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น เช่น การเปิดเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น ปัญหาภัยแล้งที่ทำให้น้ำเพื่อใช้อุปโภคบริโภคลดน้อยลง ประกอบกับเทศกาลสงกรานต์ในเดือนเมษายน นั้น ประชาชนมีการละเล่น ทำให้อาจจะมีการใช้น้ำมาก และมีปัญหาขยะจากการเฉลิมฉลองเทศกาลดังกล่าว
ไตรมาสที่ ๔ กรกฎาคม – สิงหาคม – กันยายน	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๒. กิจกรรมการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน ๓. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง ๔. กิจกรรมการเก็บกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ ๕. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปผักตบชวา เช่น กระเป๋จากผักตบชวา หรือวัสดุกันกระแทก เป็นต้น ๕. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม ๖. กิจกรรมการวันช้างโลก กิจกรรมวันสืบนาคะเสถียร และและ กิจกรรมวันพิทักษ์ป่าโลกกิจกรรมวันโอโซนโลก กิจกรรมวันอนุรักษ์รักษา-คูคลองแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม 	ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนเป็นช่วงฤดูฝนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีน้ำสะสมในแหล่งน้ำมาก อาจก่อให้เกิดเหตุอุทกภัยได้ วัชพืชน้ำ เช่น ผักตบชวา ในช่วงน้ำหลาก อาจก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการจราจรทางน้ำ และขยะในแม่น้ำลำคลอง รวมถึงตามท่อระบายน้ำ เป็นเหตุให้บางพื้นที่มีน้ำสะสมมากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน

ปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

เพื่อเป็นการรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกขยะมูลฝอย เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือโดยสมัครใจของประชาชนบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดย อถล. ที่เกิดขึ้นจะต้องมีครัวเรือนที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือนทั้งหมด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ในการจัดกิจกรรม

ไตรมาสที่ 1

ตุลาคม – พฤศจิกายน – ธันวาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลดผลกระทบต่อฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)
3. กิจกรรมการรณรงค์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และเศษวัสดุทางการเกษตร
4. กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่นละอองน้ำ
5. กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)
6. กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปวงชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ
7. สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟป่าที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง
8. กิจกรรมการรณรงค์จัดทำแนวป้องกันไฟป่าและติดตั้งจุดเตือนภัย

ไตรมาสที่ 2

มกราคม – กุมภาพันธ์ – มีนาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
3. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น
4. กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ
5. กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะตามหลัก 3Rs หรือ 3 ช. คือ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช. : ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และ นำกลับมาใช้ใหม่
6. กิจกรรมรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ
7. กิจกรรมรณรงค์การแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ
8. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลปีใหม่

ไตรมาสที่ 3

เมษายน – พฤษภาคม – มิถุนายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ใช้ภาชนะใส่อาหารหรือภาชนะที่ทนทาน เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถุงผ้า หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลทำบุญ ตักบาตร เทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มเข้าวัดทำบุญมากขึ้น
3. กิจกรรมการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์
4. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์
5. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
6. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม
7. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในช่วงฤดูร้อนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน
8. กิจกรรม "วันสิ่งแวดล้อมโลก" (World Environment Day) วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี
9. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว

ไตรมาสที่ 4

กรกฎาคม – สิงหาคม – กันยายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. กิจกรรมการทำความสะอาดก่อนระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน
3. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง
4. กิจกรรมการเก็บกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ
5. กิจกรรมรณรงค์การแปรรูปผักตบชวา เช่น กระเป๋ากาแฟผักตบชวา หรือวัสดุกันกระแทก เป็นต้น
6. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม
6. กิจกรรมวันช้างโลก กิจกรรมวันสับ นาคะเสถียร และและกิจกรรมวันพิทักษ์ป่าโลก กิจกรรมวันไอชนโลก กิจกรรมวันอนุรักษ์รักษา-คุณลองแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การจัดการขยะในครัวเรือน

ขั้นตอนและวิธีการกำจัดขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือน

รูปแบบที่ 1

1 จัดเตรียมภาชนะหรือเศษวัสดุภาชนะเหลือใช้ เช่น ถังสีสังกะสีดีกใช้แล้ว ขนาดของภาชนะขึ้นอยู่กับปริมาณขยะในครัวเรือน หากมีมากก็ใช้ภาชนะที่มีขนาดใหญ่ขึ้นตามความเหมาะสม (ภาชนะที่ใช้อาจเป็นถังพลาสติกหรือภาชนะอื่นๆ ที่มีฝาปิด)

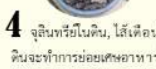
2 เจาะรูหรือตัดภาชนะดังกล่าวที่ก้นถังแล้ววัดขนาดความลึก 2 ใน 3 ส่วนของความสูงของภาชนะนำภาชนะที่เตรียมไว้ไปใส่ในหลุมที่ขุด ทั้งนี้หากมีปริมาณขยะอินทรีย์เกิดขึ้นมากและพื้นที่ที่เหลือสามารถทำได้มากกว่า 1 จุด

ภาพตัวอย่างจากต้นแบบการจัดการขยะชุมชนบ้านป่าขาง อำเภอป่าขาง จังหวัดสุพรรณบุรี

3 นำเศษอาหาร เศษผักผลไม้ ใบไม้ และเศษหญ้าที่เหลือนำใส่ในถังที่สีสังกะสีและปิดฝาภาชนะให้มิดชิด

4 จุลินทรีย์ในดิน, ไส้เดือนในดินจะทำการย่อยเศษอาหารในภาชนะให้กลายเป็นปุ๋ย (ระยะเวลาขึ้นอยู่กับปริมาณขยะเปียก) หากมีกลิ่นเหม็นสามารถเติมน้ำหมัก EM หรือเศษหญ้าและใบไม้ขนาดเล็กมากลบผิวชั้นบน

5 เมื่อปริมาณเศษอาหารถึงระดับเดียวกับพื้นที่ขุดไว้ให้เอาดินกลบ แล้วย้ายถังไปทำตามขั้นตอนเดิมที่จุดอื่นต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการกำจัดขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือน

รูปแบบที่ 2

1 จัดเตรียมท่อซีเมนต์เหลือใช้หรือจัดทำคอกไม้ล้อมรอบต้นไม้หรือสวน ไร่สำหรับรองรับขยะอินทรีย์หรือขยะเปียก

2 รองท่อซีเมนต์ด้วยอิฐหรือวัสดุเพื่อขุดฐานของท่อซีเมนต์ให้มีช่องว่างอากาศ หลังจากนั้นให้ฝังดินหรือใบไม้ลงไปที่ฐานวงล้อซีเมนต์

3 นำขยะอินทรีย์ ขยะเปียก เศษอาหาร เปลือกผลไม้ เศษหญ้า เศษใบไม้ใส่ในจุดที่ได้จัดเตรียมไว้ตามข้อ 1

4 นำเศษใบไม้แห้งมาโรยปิดเพื่อเป็นการป้องกันกลิ่นเหม็นและป้องกันแมลงต่างๆ โดยสามารถเติมน้ำยา EM เพื่อป้องกันกลิ่นและเร่งปฏิกิริยาการหมักได้อีกด้วย

5 พลิกกลับหรือเกลี่ยกองเศษขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกเป็นประจำเพื่อเติมอากาศให้กับจุลินทรีย์นำไปใช้ในกระบวนการย่อยสลาย เมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งก็จะได้ดินหรือปุ๋ยที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่การปลูกพืช

คู่มือการจัดการขยะในครัวเรือน

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย คือ ขยะเหลือทิ้งจากการใช้สอยของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการอุปโภค บริโภค และกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน แต่หากมีการคัดแยกก่อนทิ้งก็จะทิ้งเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์สิ่งเหล่านี้จะมีมูลค่าหรือมูลค่าเพิ่มขึ้น

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ **ขยะอินทรีย์** หรือ **ขยะย่อยสลายได้**

ขยะรีไซเคิล

ขยะทั่วไป

ขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ซึ่งแต่ละประเภท หากเรามีการคัดแยกขยะแล้ว จะทำให้เราสามารถจัดหาวิธีในการนำไปจัดการและกำจัดได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสม และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้อีก

ขยะอินทรีย์หรือขยะย่อยสลายได้

คือ สิ่งที่ย่อยสลายได้ง่าย สามารถนำหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร หญ้า ใบไม้ ซากพืช ซากสัตว์ เป็นต้น

ขยะรีไซเคิล

คือ สิ่งที่มีประโยชน์สามารถนำไปแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ ขวดและกระป๋องเครื่องดื่ม ถุงพลาสติก เศษพลาสติก เศษโลหะอลูมิเนียม ยางรถยนต์ และชิ้นดี กล้องเครื่องใช้

ขยะอันตรายหรือมีพิษจากชุมชน

คือ สิ่งที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนสารอันตราย วัตถุพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุติดไฟและวัตถุไวไฟ เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสีเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

ขยะทั่วไป

คือ ขยะประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากข้างต้น มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถุงพลาสติกใส่ขนม ถุงบรรจุผงซักฟอก ขอบขนมที่ใส่เสร็จรูป ถุงพลาสติกใส่เศษอาหาร โฟมเป็นอาหาร พลาสติกเป็นอาหาร เป็นต้น

การจัดการขยะมูลฝอยง่ายๆ ในครัวเรือน

มาตรการ 3 ช.

- ใช้น้อย
- ใช้ซ้ำ
- นำกลับมาใช้ใหม่

ใช้น้อย (Reduce)

- ▶ ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม
- ▶ ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ เช่น น้ำยาล้างจาน ที่ย่อยสลายยาก เช่น น้ำยาทำความสะอาด ถุงพลาสติกและกล่อง
- ▶ นำภาชนะอื่นทดแทน เช่น นำถุงผ้า ตะกร้าใส่ของ หรือใช้ถุงผ้าใบเอง
- ▶ ใช้กระดาษชำระรีไซเคิล
- ▶ ใช้กระดาษชำระที่รีไซเคิล
- ▶ ใช้กระดาษชำระที่รีไซเคิล

ใช้ซ้ำ (Reuse)

- ▶ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าที่สุด
- ▶ วัสดุของใช้ที่ไม่ได้เปลี่ยนใช้ประโยชน์ หรือเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ใช้ซ้ำได้หลาย ๆ ครั้ง แทนผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น การใช้กระบอกน้ำแทนน้ำขวด การใช้กระดาษสองหน้า เป็นต้น

แปรรูปการใช้ (recycle)

การนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ผ่านกระบวนการรีไซเคิล กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือสร้างมูลค่า เช่น การคัดแยกขยะ เช่น ขวดแก้ว กระดาษ พลาสติกและโลหะเพื่อนำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า หรือตามถัง การนำเศษวัสดุหรือกล่องนมมาแปรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

วิธีทิ้งชุดทดสอบแอนติเจนที่ใช่แล้ว

1. แยกชุดทดสอบแอนติเจนที่ใช่แล้วที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง ใส่ถุงพลาสติก

2. ราดหรือฉีดด้วยแอลกอฮอล์/น้ำยาฆ่าเชื้อ /สารฟอกขาว เพื่อฆ่าเชื้อโรค แล้วปิดปากถุงให้สนิท

3. นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะติดเชื้อ หรือวางเพื่อรอให้รถเก็บขนมูลพวย ของ ททท./เมืองพัทยา/เทศบาล/อบต. เก็บขนไปกำจัดอย่างถูกวิธี

กล่องชุดทดสอบแอนติเจน คู่มือการใช้งาน และอุปกรณ์ที่ไม่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง ให้ทิ้งใน "ถังขยะทั่วไป"

● **อย่าลืม ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำ และสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที**

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น